

Briuselis, 2017 10 11
COM(2017) 590 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto vertinimo pagal Direktyvą
2014/55/ES**

1. Pagrindiniai faktai

Direktyvos 2014/55/ES dėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo viešuosiuose pirkimuose¹ (toliau – Direktyva) tikslas yra skatinti elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimą viešuosiuose pirkimuose užtikrinant sąveikumą ir didinant teisinį tikrumą. 2014 m. balandžio 16 d. ją priėmė Europos Parlamentas ir Taryba po nuodugnaus pasirengimo proceso, kuriam vadovavo Komisija ir kuriame dalyvavo daugybė suinteresuotųjų šalių.

Pagal Direktyvą reikalaujama, kad perkančiosios organizacijos gautų ir apdorotų elektronines sąskaitas faktūras, kurios atitinka Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą (EN). Direktyvoje taip pat numatyta, kad siekdamas parengti šį standartą procesą pradeda susijusios standartizacijos organizacijos. Ši prievolė taikoma tik sąskaitoms faktūroms, susijusioms su viešojo pirkimo sutartimis, kurioms galioja ES direktyvos dėl viešųjų pirkimų.

Kadangi Direktyvos priėmimo metu EN parengtas nebuvo, pagal Direktyvą (3 straipsnis) iki standarto taikymo pradžios Komisijai pavedama atlikti standarto praktiškumo, patogumo naudotojui ir galutiniam naudotojui tenkančių įgyvendinimo sąnaudų vertinimą. CEN neseniai priėmė EN, o šioje ataskaitoje pateikiami atlikto vertinimo rezultatai.

2. Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto rengimas

Priėmus Direktyvą, 2014 m. gruodžio 10 d. Komisija suteikė Europos standartizacijos komitetui (CEN) įgaliojimą parengti elektroninių sąskaitų faktūrų standartą EN ir susijusius leidinius². Įgaliojime Komisija paprašė CEN atlikti šias konkrečias užduotis:

- parengti Europos elektroninės sąskaitos faktūros pagrindinių elementų semantinio duomenų modelio standartą (EN);
- nustatyti ribotą visapusiškai Europos standartą atitinkančių sąskaitos faktūros sintaksių skaičių;
- sukurti sintaksės saistymus, t. y. informaciją, nurodančią, kaip semantinis duomenų modelis galėtų atsispindėti išvardytose sintaksėse, ir jų automatinio patvirtinimo artefaktus;
- parengti elektroninių sąskaitų faktūrų sąveikumo perdavimo lygiu gaires, atsižvelgiant į poreikį užtikrinti elektroninių sąskaitų faktūrų turinio kilmės autentiškumą ir vientisumą;
- parengti neprivalomo sektoriaus ar šalies plėtinių naudojimo kartu su Europos standartu gaires, įskaitant metodiką, taikytiną realioje aplinkoje;
- atlikti Europos standarto praktinio taikymo galutiniam naudotojui bandymą.

Šioms užduotims atlikti CEN įkūrė specialų techninį komitetą (TC434) ir šešias darbo grupes (po vieną kiekvienai pirmiau nurodytai temai). Techninį komitetą sudarė kelių valstybių narių nacionalinių standartizacijos organizacijų technikos ekspertai. Jo veikloje taip pat dalyvavo privatūs ekspertai ir viešojo administravimo institucijų atstovai. Tai, kad šioje įvairioje veikloje dalyvavo daugelis suinteresuotųjų šalių, yra tvirta garantija, kad EN atitinka naujausius rinkos pokyčius ir tenkina naudotojų poreikius.

¹ OL L 133, 2014 5 6, p. 1–11.

² M/528 2014 m. gruodžio 10 d. KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS C(2014) 7912 *final* dėl su standartizacija susijusio prašymo Europos standartizacijos organizacijoms dėl Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto ir papildomų standartizacijos priemonių rinkinio pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1025/2012.

Vykstant šiam procesui, 2017 m. birželio 28 d. CEN oficialiai išleido standartą EN 16931 ir sintaksių sąrašą.

Pagrindinis techninio komiteto darbo rezultatas yra pats standartas, kuriame įvardijami pagrindiniai sąskaitos faktūros elementai. 2016 m. kovo mėn. dėl šio standarto buvo atlikta visų nacionalinių standartizacijos įstaigų apklausa ir buvo gauta 600 pastabų. Techninis komitetas vėliau išnagrinėjo šias pastabas ir parengė galutinį EN projektą, dėl kurio buvo balsuojama. Nacionalinės standartizacijos organizacijos vieningai patvirtinto EN. Dėl visų kitų veiklos rezultatų taip pat buvo balsuojama, o paskutinis balsavimas 2017 m. birželio 29 d. vyko dėl sintaksės saistymų techninių specifikacijų.

Kita svarbi darbo kryptis yra susijusi su sintaksių klausimu dėl programinės įrangos kalbų, kurios gali būti naudojamas praktiškai įgyvendinant EN. Direktyvoje, taip pat Komisijos įgaliojime minima, kad CEN turėtų nustatyti „ribotą sintaksių skaičių“, kadangi EN formatui naudojamos kelios sintaksės. Techniniam komitetui pavyko susitarti su didžiąja narių dauguma dėl labai riboto skaičiaus, būtent dėl dviejų sintaksių: UN/CEFACT CII („Cross Industry Invoice“) ir UBL 2.1.

3. Standarto vertinimas

Direktyvos 2014/55/ES 3 straipsnyje nurodyta, kad prieš įdiegiant Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą valstybėse narėse, to standarto praktinis taikymas turėtų būti pakankamai išbandytas. Šis vertinimas turėtų būti atliekamas standarto rengimo proceso metu, jame turėtų dalyvauti galutiniai naudotojai. Vertinimo metu visų pirma turėtų būti įvertinti praktiškumo ir patogumo naudotojui aspektai bei įsitikinta, kad standartas gali būti įdiegtas ekonomiškai efektyviu ir proporcingu būdu.

Šioje ataskaitoje pateikiami šio vertinimo rezultatai, paremti dviem pagrindiniais šaltiniais:

- **TC434 WG6 CEN techninė ataskaita** „Europos standarto praktinio taikymo galutiniam naudotojui testas“, kurioje daugiausia aptariamas techninių standarto aspektų testavimas;
- **papildomu tyrimu**, kurį nuo 2017 m. kovo mėn. pabaigos iki 2017 m. liepos mėn. Komisijos užsakymu atliko išorės rangovas PWC. Tyrimas, kuriame daugiau dėmesio skiriama praktiniam poveikiui galutiniams naudotojams, skelbiamas Komisijos interneto svetainėje (*DG GROW / Public procurement / Studies*).

3.1 CEN testavimo rezultatai

Techninėje ataskaitoje aprašomas EN testavimas semantiniu ir sintaksės lygmeniu. Joje taip pat nurodyta metodika ir apibūdintas patvirtinimo artefaktų testavimas. Šie patvirtinimo artefaktai – tai privalomi EN elementai ir taisyklės, surašytos atviru pirminiu programos tekstu, kurios užtikrina galimybę automatiškai patikrinti sąskaitos faktūros atitiktį EN.

Ataskaitą sudaro trys pagrindinės dalys. Pirmoje dalyje, susijusioje su semantiniu testavimu, pateikiama metodikos apžvalga bei aprašomas testavimas ir rezultatai. Analogiškai antroje dalyje aptariama sintaksės metodika, testavimas ir rezultatai. Paskutinė dalis yra padalyta į du poskyrius, kuriuose aprašomas atliktas testavimas, kuriuo užtikrinamas EN tinkamumas atitinkamai mokėjimams ir automatiniam tvarkymui.

Testavimo proceso metu neiškilo jokių esminių klausimų. Taip greičiausiai nutiko todėl, kad už EN atsakinga CEN darbo grupė jau buvo pradėjusi savo pačios kokybės užtikrinimo testavimą. Testavimas taip pat vyko rengiant EN, kad būtų galima klausimus kelti vienu metu ir neleisti kauptis problemoms.

Procesas leido patobulinti EN semantiniu lygmeniu, todėl atnaujinus apibrėžtis ir pastabas dėl naudojimo standarto įgyvendintojai ir galutiniai naudotojai galės lengviau jį suprasti.

Sintaksės testavimu, kuris buvo pagrįstas patirtimi, įgyta vykdant CEN WS/BII projektą (CEN praktinis seminaras tema „Europos viešųjų pirkimų verslo sąveikumo sąsajos“), pirmiausia buvo siekiama užtikrinti, kad patvirtinimo artefaktai būtų tinkami atitikties patikrinimui. Siekiant įgyvendintojams sudaryti palankesnes sąlygas praktiškai panaudoti EN, labai svarbu, kad būtų prieinami patvirtinimo artefaktai.

3.2 Papildomas praktinio poveikio galutiniam naudotojui tyrimas

Siekdama papildyti CEN testavimo techninius rezultatus, Komisija nusprendė atlikti papildomą tyrimą, kurį vykdė PWC. PWC tyrimo tikslas buvo įvertinti EN pagal tris pagrindinius Direktyvoje 2014/55/ES nustatytus kriterijus.

- A. **Praktiškumas.** Šis kriterijus susijęs su tokiais elementais kaip efektyvumas, naudingumas ir tinkamumas konkrečiai paskirčiai ar situacijai.
- B. **Patogumas naudotojui.** Šis kriterijus apima lengvumo naudoti ir įgyvendinti standartą vertinimą, ypač atsižvelgiant į esamas sistemas, kaip antai įmonių išteklių planavimas (IIP).
- C. **Įgyvendinimo sąnaudos.** Šis kriterijus susijęs su galutiniais naudotojams (perkančiosioms organizacijoms ir jų tiekėjams) dėl standarto palaikymo tenkančiomis įgyvendinimo sąnaudomis esant įvairiausiems nustatytiems scenarijams.

Taikant tyrimo metodiką, iš pradžių buvo nustatyti skirtingi įgyvendinimo scenarijai. Galutinis scenarijų rinkinys yra taikomas šešioms valstybėms: Prancūzijai, Airijai, Italijai, Nyderlandams, Norvegijai ir Lenkijai. Šios valstybės buvo atrinktos išsamiai analizei siekiant atspindėti ES pasitaikančių situacijų įvairovę šiose srityse:

- 1 sritis. Elektroninių sąskaitų faktūrų (de)centralizacijos nacionaliniu lygmeniu lygis;
- 2 sritis. Elektroninių sąskaitų faktūrų užbaigtumo lygis;
- 3 sritis. Elektroninių sąskaitų faktūrų standartų naudojimas.

Antrame šio projekto etape dėmesys skirtas EN vertinimui atlikti reikalingų duomenų surinkimui, konsolidavimui ir analizei. Tyrimas atliktas remiantis testo rezultatais, pateiktais CEN ataskaitoje, kurioje buvo nagrinėjamas EN praktinis taikymas (tinkamumas numatytam tikslui) techniniu požiūriu. Be to, duomenys buvo renkami atliekant dokumentų tyrimą. Šis tyrimas buvo atliekamas siekiant paaiškinti įdiegtus elektroninių sąskaitų faktūrų modelius, siūlomas jų galimybes ir kainodaros modelius.

Galiausiai, buvo surengtos tikslinės valstybių narių, regioninės valdžios institucijų, pramonės atstovų, paslaugų teikėjų ir programinės įrangos pardavėjų apklausos. Šių apklausų metu

atstovams buvo pateikiami iš anksto nustatyti klausimai. Šie susitikimai buvo įrašomi, protokoluojami, o jų protokolai tvirtino atitinkami atstovai.

4. Vertinimo rezultatai

Toliau atskirai aptariami Direktyvoje nurodyti trys kriterijai.

A. Praktiškumas

Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto praktiškumą jo tinkamumo numatytam tikslui požiūriu patvirtino apklaustos valstybių narių institucijos ir suinteresuotosios šalys. Jokių didelių techninių problemų nenustatyta. Be to, EN vieningai patvirtino visos nacionalinės standartizacijos įstaigos.

Elektroninių sąskaitų faktūrų EN parengtas remiantis esamais Europoje plačiu mastu patvirtintais tarptautiniais standartais. Priėmus sprendimą apriboti pagrindinės sąskaitos faktūros semantinio duomenų modelio įgyvendinimo formatų skaičių iki UBL 2.1³ ir UNCEFACT/CII procesas taps dar paprastesnis, kadangi šios dvi sintaksės jau yra įprastai naudojamos rinkoje. Dauguma šiame tyrime apklaustų perkančiųjų organizacijų pirmenybę teiks tik vienai sintaksei – UBL 2.1.

B. Patogumas naudotojui

Nustatant bendrą daugumą verslo ir teisinių reikalavimų atitinkančios sąskaitos faktūros informacinių elementų rinkinį, pagrindinis sąskaitos faktūros semantinis duomenų modelis yra labai vertingas naudotojui patogių ir ekonomiškų elektroninių sąskaitų faktūrų sistemų sukūrimui.

Centrinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos mano, kad JIP ir programinės įrangos pardavėjams tenka labai svarbus vaidmuo. Visų pirma įdiegus EN jų vietos sprendimuose sumažės poreikis konvertuoti formatus, todėl gerokai sumažės sudėtingumas ir galutinių naudotojų išlaidos.

EN laikomas lanksčiu dėl galimybės naudoti pasirenkamus elementus, laisvos formos tekstų laukelius ir pridedamus kodų sąrašus. Tačiau šis pranašumas gali lemti pagrindinių sąskaitos faktūros naudojimo specifikacijų (PSFNS) ir plėtinių perteklių. PSFNS – tai specifikacijos, kurių tikslas yra padėti įgyvendintojams išspręsti praktinius IT sistemų nustatymo pagal EN aspektus. Siekiant užtikrinti tarptautinį sąveikumą, PSFNS ir plėtinių naudojimas turėtų būti kontroliuojamas ir ribojamas, galbūt įgyvendinant koordinuotą Europos iniciatyvą.

C. Galimos įgyvendinimo sąnaudos

Elektroninių sąskaitų faktūrų įgyvendinimo sąnaudos daugiausia priklauso nuo kiekvienos šalies dviejų pagrindinių kintamųjų: viešojo sektoriaus pasirinkto elektroninių sąskaitų faktūrų užbaigtumo lygio ir architektūros.

³ Savo sprendimu Komisija nustatė, kad vykdant viešuosius pirkimus UBL 2.1. turi būti naudojama teikiant nuorodas. 2014 m. spalio 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2014/771/ES dėl Universalios verslo kalbos 2.1 versijos, kuri, vykdant viešuosius pirkimus, gali būti naudojama teikiant nuorodas, nustatymo (Tekstas svarbus EEE).

Elektroninių sąskaitų faktūrų užbaigtumą nacionaliniu lygmeniu lemia jų naudojimo viešajame ir privačiajame sektoriuose mastas, konkurencingos elektroninių sąskaitų faktūrų ir sprendimų rinkos buvimas bei organizacinio ir IT parengtumo lygis. EN poveikis sąnaudų ir sudėtingumo požiūriu bus mažesnis valstybėse narėse, kuriose užbaigtumo lygis yra aukštas. Didesnis poveikis bus juntamas valstybėse narėse, kuriose elektroninės sąskaitos faktūros naudojamos mažai, sprendimų ir paslaugų teikėjų skaičius yra ribotas, o nacionalinė IT infrastruktūra nėra labai pažangi.

EN poveikį taip pat lems nacionaliniai teisės aktai, politika ir susiję reikalavimai. Vyriausybėms bus naudinga nustatyti Direktyvos 2014/55/ES įgyvendinimo strategiją (nuo būtinosios atitikties Direktyvai iki visiško sąskaitų faktūrų proceso automatizavimo) ir suplanuoti jos taikymą nacionaliniu mastu. Kelių valstybių patirtis, susijusi su tokiais strategijomis, buvo teigiama. Viešasis sektorius gali būti įpareigotas tiekėjams naudoti elektronines sąskaitas faktūras, taip pat specialius formatus.

Galima išskirti dvi skirtingas viešųjų pirkimų **elektroninių sąskaitų faktūrų architektūras**, kurios daugumoje valstybių narių jau yra įdiegtos:

- centrinis šakotuvai (arba kelių šakotuvų derinys), kuris gauna visas tiekėjų elektronines sąskaitas faktūras ir perduoda jas atitinkamai perkančiajai organizacijai arba institucijai (centralizuota sistema); arba
- paskirstytoji sistema, kurioje elektronines sąskaitas faktūras tiekėjai turi siųsti tiesiogiai atitinkamai perkančiajai organizacijai arba institucijai (paskirstytoji sistema).

Valstybėse narėse, kuriose elektroninių sąskaitų faktūrų užbaigtumo lygis yra aukštas, elektroninės sąskaitos faktūros naudojamos aktyviai, taip pat šios valstybės pasižymi konkurencinga aplinka elektroninių sąskaitų faktūrų paslaugų ir sprendimų teikėjams bei pažangiu organizaciniu ir IT parengtumu.

Valstybėse narėse, turinčiose užbaigtą ir decentralizuotą elektroninių sąskaitų faktūrų architektūrą, EN palaikančias sistemas atnaujins elektroninių sąskaitų faktūrų paslaugų ir sprendimų teikėjai, kurie galės pasiūlyti konkurencingus sprendimus visų dydžių viešiesiems ir privatiems subjektams. Šio scenarijaus atveju tikimasi, kad, atsižvelgiant į situaciją, EN įgyvendinimo poveikis bus nedidelis arba vidutiniškai mažas. Sistemų naujinimo sąnaudas padengs paslaugų teikėjai ir galiausiai galutiniai naudotojai (perkančiosios organizacijos ir jų tiekėjai). Šios sąnaudos bus palyginti nedidelės, jeigu paslaugų teikėjai palaiko su EN jau suderintus standartus, priešingu atveju jos bus santykinai didesnės. Visi IIP pardavėjai ir elektroninių sąskaitų faktūrų paslaugų teikėjai, apklausti atliekant tyrimą, teigė, kad jie pasiūlys EN atitinkančius sprendimus atsižvelgdami į rinkos paklausą. Tačiau EN įgyvendinimo sąnaudos padidės, jeigu nacionaliniu ir sektorių lygmenimis bus naudojama daug plėtinių, dėl kurių gerokai sumažėtų bendro standarto nauda.

Valstybėse narėse, kuriose yra įdiegta užbaigta ir centralizuota elektroninių sąskaitų faktūrų architektūra, EN poveikis galutiniams naudotojams apskritai bus mažas. Visus EN palaikymui būtinus pokyčius atliks ir susijusias išlaidas padengs daugiausia centrinę elektroninių sąskaitų faktūrų sistemą valdantys subjektai. Pavyzdžiui, Prancūzijoje, sistema *Chorus Pro*, veikianti nuo 2017 m. sausio mėn., yra grindžiama visiems viešojo sektoriaus tiekėjams (privatiems ir viešiesiems) įdiegtu bendru sprendimu. EN nedarys jokio poveikio (mažoms) viešojo administravimo institucijoms, kadangi administracijos ar tiekėjai gali

naudotis sistema *Chorus Pro* nepatirdami išlaidų. EN netrikdo ir MVI, kadangi jos gali nevaržomai siųsti sąskaitas faktūras PDF formatu viešojo administravimo institucijoms.

Mažos perkančiosios organizacijos elektroninių sąskaitų faktūrų paslaugų ir sprendimų, kuriuos jos naudos, investicijų ir proceso automatizavimo lygį nustatys atsižvelgdamos į nacionalinius reikalavimus ir savo veiklos pobūdį. EN įsigijimo iš CEN išlaidos nėra pagrindinis klausimas, tačiau svarbu, kad su Europos standartu ir pagalbinėmis jo priemonėmis susijusi informacija būtų nemokamai prieinama per EITP ir CEN.

Valstybės narės, pasirinkusios žemą elektroninių sąskaitų faktūrų užbaigtumo lygį ir nusprendusios turėti decentralizuotą architektūrą, norėdamos užtikrinti EN įdiegimą ir įgyvendinimą susidurs su sunkumais. Tačiau šią situaciją vyriausybė gali sušvelninti pateikdama aiškius nurodymus ir taisykles, pvz., dėl standartų naudojimo. Be to, remiant EN naudojimą svarbų vaidmenį atliks informavimo, švietimo, prioritetinio rėmimo, mokymo, kompetencijų centrai ir bendros paslaugos. Šio scenarijaus atveju numatoma, kad EN poveikis ir susijusios išlaidos bus didelės. Jeigu perkančiosios organizacijos nepasirinks naudotis bendromis paslaugomis, dėl kurių gerokai sumažėtų išlaidos arba jas būtų galima pasidalyti, arba taikyti pasidalijimo ir pakartotinio panaudojimo politiką, bus patiriamas poveikis biudžetui. **Valstybėse narėse, pasirinkusiose žemą elektroninių sąskaitų faktūrų užbaigtumo lygį ir nusprendusiose įdiegti centralizuotą elektroninių sąskaitų faktūrų sistemą,** EN poveikį lems nacionaliniai reikalavimai ir pasirengimo viešajame ir privačiajame sektoriuose lygis. Valstybės, kuriose yra nustatytas įpareigojimas naudoti su EN jau suderintus standartus, su didelėmis techninėmis problemomis nesusidurs. Jeigu pasirengimo lygis yra aukštas, elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimas atitinkamai padidės. Perkančiosioms organizacijoms pagalba bus teikiama ir sąlygos naudoti elektronines sąskaitas faktūras bus sudaromos per centralizuotą sistemą, tiekėjai pasikliaus komerciniais operatoriais, o kai kuriais atvejais nemokamos paslaugos bus siūlomos ribotam sąskaitų faktūrų skaičiui. Tačiau tam, kad ši nauda būtų apčiuopiama, centrinės institucijos turi investuoti tam tikras sumas į tokios centrinės sistemos įdiegimą.

5. Poveikis konkrečioms suinteresuotosioms šalims

Poveikis mažoms perkančiosioms organizacijoms

Regioninės ir vietos valdžios institucijų apklausos rodo, kad:

- standarto naudojimas vietos valdžios institucijoms yra labai svarbus siekiant sumažinti išlaidas;
- tikimasi, kad pats įprasčiausias EN įgyvendinimo būdas bus atnaujinti vietoje standartą palaikančias įmonių išteklių planavimo (IIP) sistemas;
- jeigu galima išvengti plėtinių, manoma, kad EN įgyvendinimas visoms viešojo administravimo institucijoms bus nebrangus.

Todėl manoma, kad mokėjimo procedūrų supaprastinimo nauda nusveria ribotas įgyvendinimo sąnaudas.

Kaip jau minėta, Direktyva 2014/55/ES taikoma tik sutartims, kurių vertė yra didesnė nei ES ribos, todėl mažų perkančiųjų organizacijų, kurioms taikoma ši prievolė, skaičius yra ribotas. Apskritai kiekviena perkančioji organizacija pati nuspręs dėl automatizavimo lygio, IT sistemų sudėtingumo ir sumų, kurias jos yra pasirengusios investuoti. Toks sprendimas bus priimamas atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir nacionalinius reikalavimus. Manoma, kad pagal telekomunikacijų srities EITP teikiamas finansavimas yra naudinga priemonė EN įgyvendinimui paremti.

Poveikis MVĮ

Pagal Direktyvą privačios šalys nėra įpareigojamos naudoti elektronines sąskaitas faktūras, nors tai gali būti privaloma pagal nacionalines taisykles. Tačiau jeigu vykdydamos viešuosius pirkimus jos nuspręstų naudoti elektronines sąskaitas faktūras, EN poveikis MVĮ bus teigiamas, kadangi įvairių valstybių viešojo administravimo institucijos negalės reikalauti skirtingų elektroninių sąskaitų faktūrų specifikacijų. Kai kuriose valstybėse narėse elektroninių sąskaitų faktūrų paslaugos MVĮ teikiamos nemokamai ribotam elektroninių sąskaitų faktūrų skaičiui. Italijos prekybos rūmai teikia tokią paslaugą kartu su elektroninio archyvavimo paslauga.

Galiausiai, EN gali būti taikomas ir naudojant elektroninio parašo technologiją. Visos išlaidos, susijusios su elektroninio parašo naudojimu išrašant elektronines sąskaitas faktūras viešajam sektoriui tose valstybėse narėse, kuriose jį naudoti yra privaloma, turėtų būti numatytos MVĮ biudžetuose.

6. Ateities uždaviniai

Apklausoje dalyvavusios suinteresuotosios šalys nurodė kelias priemones, skirtas EN diegimui paremti ir jo naudai padidinti. Toliau jos išvardytos pagal taikymo dažnumą:

- esama laisvai prieinama (autentiškumo nustatymas nebūtinai) **testavimo aplinka**, kurią reikia toliau tobulinti (pvz., reikia daugiau prasmingų klaidų paaiškinimų, taip pat ją reikia atnaujinti, atsiradus patvirtinimo artefaktams) ir kurioje pateikiami sudėtingų ir paprastų sąskaitų faktūrų pavyzdžiai;
- **centrinis Europos registras**, kaip pagrindinis valdymo sistemos elementas, kuriame išvardyti visi EN arba PSFNS palaikantys paslaugų ir sprendimų teikėjai;
- **aiškūs su EN** ir jo įgyvendinimu susiję **dokumentai**;
- **techninės pagalbos centras**, teikiantis pagalbą įgyvendinant EN;
- viešai prieinami **EN patvirtinimo artefaktai** ir per taikomųjų programų sąsają (API) prieinamos testavimo paslaugos, kuriomis skatinama naudotis platesnė auditorija;
- **finansinė parama įgyvendintojams**;
- gali būti svarstoma galimybė naudoti ISA² pagrindinius žodynus ir susijusias semantines specifikacijas.

Diegiant EN būtina techninė priežiūra ir valdymas. Pavyzdžiui, reikėtų įdiegti valdymo sistemas, kurios įvertintų plėtinius semantiniu ir sintaksės lygmeniu bei vykstant valdomam procesui ieškotų bendrumų tarp įvairių valstybių ir sektorių.

Be to, naudos gauna ir viešieji pirkėjai, kurie ima taikyti visišką proceso automatizavimą pagrįstą „maksimalią strategiją“. Siekiant skatinti šiuos veiksmus, techniniam komitetui ir Europos Komisijai atiteks labai svarbus vaidmuo teikiant būtiną pagalbą.

7. Išvada

Šioje ataskaitoje pateikiamos išvados dėl Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto parengimo darbų. Joje įvertinami trys pačioje Direktyvoje nustatyti kriterijai (praktiškumas, patogumas naudotojui ir galimos įgyvendinimo sąnaudos). Remiantis dviem pagrindiniais šaltiniais – CEN technine ataskaita ir PWC tyrimu – EN laikomas atitinkančiu paskirtį.

Perdavus šią ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* kartu bus paskelbta nuoroda į EN. Vadovaujantis Direktyvos 11 straipsniu, nuorodos paskelbimas laikomas Direktyvos 2014/55/ES 11 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytų terminų įgyvendinimo pradžia.